

۲۸ اسد روز پر افتخار استقلال افغانستان را گرامی بداریم.

از دهه هاست که افغانستان از استقلال و دموکراسی محروم است. اما یادآوری از نهضت استقلال و نهضت امانی و تجلیل از آن در چنین شرایطی نه تنها زاید نیست ، بلکه بسیار ضروری هم است.

درست در شرایطی که فقدان استقلال و دموکراسی در کشور احساس می گردد ، یاد آوری و تجلیل از جنبش های استقلال طلبانه آنهم که نمونه درخشان آن را خود داشته ایم، باید بیشتر برجسته شوند.

نهضت استقلال خواهی که در تحت رهبری شاه امان الله تا به موفقیت پیش رفت، نه تنها قانون را بجای شریعت (بدون ذکر نام عملا سیکولریسم) آورد ، بلکه نهاد های اولیه دموکراسی را به صورت نظامنامه ها و ادارات رسیدگی به امور، پی ریزی کرد.

تصویب اولین قانون اساسی که در آن تساوی همه حقوق اتباع اعلام شده بود، از جمله آن قوانین اساسی است که بسیار قبل از کشورهای معروف به دموکرات ، حقوق مساوی زن و مرد را به رسمیت شناخته است.

استقلال افغانستان در ۱۹۱۹ نمونه بسیار موفق از ترکیب استقلال ملی، دموکراسی ، پیشرفت و گرایش قوی به سوی عدالت اجتماعی می باشد.

این نمونه نشان داد که استقلال می تواند سبب رشد اجتماعی شده و در تمام عرصه ها نمود مثبت خود را نشان دهد.

نهضت امانی توانست بیشترین پشتیبانی را از میان تمام اقشار اجتماعی و تمام اقوام جلب کند. این نهضت به صورت جنبش توده بی ظاهر گشته اقشار گوناگون را به جنب و جوش فکری و عملی کشاند.

دولت امانی از حالت شاهی تیپ قدیم خارج شده و با تقسیمات اداری مدرن و در عین حال تابع قانون در آمد. این دولت اولین دولت نوع «وستفالی» در افغانستان بود که با دولت های گذشته که در برابر مردم مسئولیت پذیر نبودند، خود را در برابر مردم مسئول دانست.

روشن است که عوامل عقب ماندگی افغانستان ، توطئه های استعمار شکست خورده انگلیس و اشتباهات راهیان این نهضت و همچنین اشتباهات شخص شاه امان الله و سایر عوامل سبب شد که این نهضت نتواند به آرمان های خود دست پیدا کند و در اخیر از طرف ارتجاع سرنگون گردید.

اما نهضت امانی و جنبش استقلال چنان پایه های نیرومند فکری و سیاسی را در جامعه ما بنیاد گذاشت که در جنبش های بعدی و حتی تا اکنون چراغ راه ما است.

نهضت استقلال خواهی و پیشرفتی را که در آغاز قرن بیستم گذاشته شد ، نه تنها فقط مربوط گذشته ما نیست ، بلکه آینده افغانستان جز از همان طریق نمی تواند رقم بخورد.

دولت طالبی کنونی که در واقع تداوم حرکت ملای لنگ و حبیب الله کلکانی است ، نمی تواند مثل آن دو حرکت عقب گرا به عمر خود ادامه دهد. اما مهم این است که چه چیزی جاگزین آن خواهد شد.

نهضت استقلال و نهضت امانی، تمام جانباختگان ، راهیان و برپا دارندگان آن
نهضت بزرگ تاریخ را گرامی بداریم.

درس های بزرگ این نهضت کبیر همیشه رهنمای عمل ما و همه راهیان راه
استقلال، دموکراسی و عدالت اجتماعی خواهد بود.